

ФІНАНСОВИЙ ЛІЗИНГ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

В статті розглянуто сучасний стан ринку фінансових послуг, а саме – фінансовий лізинг, який є формою активізації інвестиційного процесу в Україні. Розглянуто сутність, значення та види фінансового лізингу.

Ключові слова: лізинг; фінансовий лізинг; лізингодавець; лізингоодержувач.

Abstract

The article considers the current state of the financial services market, namely - financial leasing, which is a form of intensification of the investment process in Ukraine. The essence, meaning and types of financial leasing are considered.

Keywords: leasing; financial leasing; lessor; lessee.

Згідно з Законом України «Про фінансовий лізинг» фінансовий лізинг – вид правових відносин, за яким лізингодавець зобов'язується відповідно до договору фінансового лізингу на строк та за плату, визначені таким договором, передати лізингоодержувачу у володіння та користування як об'єкт фінансового лізингу майно, що належить лізингодавцю на праві власності та набуто ним без попередньої домовленості із лізингоодержувачем, або майно, спеціально придбане лізингодавцем у продавця (постачальника) відповідно до встановлених лізингоодержувачем специфікацій та умов, а також які передбачають при цьому додержання хоча б однієї з умов фінансового лізингу, передбачених пунктами 1 – 4 частинами першої статті 5 Закону України «Про фінансовий лізинг» [1] Договір фінансового лізингу – договір, за яким надаються послуги з фінансового лізингу.

Лізингодавець – юридична особа, яка набула у встановленому законом порядку право надавати послуги з фінансового лізингу і на підставі договору фінансового лізингу передає лізингоодержувачу у володіння та користування об'єкт фінансового лізингу.

Лізингоодержувач – фізична особа-підприємець або юридична особа, яка відповідно до договору фінансового лізингу отримує від лізингодавця об'єкт фінансового лізингу у володіння та користування.

Продавець (постачальник) – фізична особа-підприємець або юридична особа, в якій лізингодавець набуває у власність майно на підставі договору купівлі-продажу або договору поставки для подальшої передачі лізингоодержувачу на підставі договору фінансового лізингу.

Попит на лізингові послуги нині хоч і зростає, але залишається вразливим. Це обумовлено, з одного боку, все ще короткими термінами планування у лізингоодержувачів та повільним покращенням їх фінансового становища, з другого – невизначеністю змін законодавства щодо лізингу. Зростання лізингового ринку за останні два роки переважно забезпечували масові роздрібні угоди (наприклад, автолізинг) та великі поодинокі контракти (постачання авіатехніки, суден, парку рухомого складу). При великих контрактах попит часто підтримується державою (наприклад, відшкодування частини лізингових платежів з авіатехніки та судів).

Для лізингових компаній лізинг як нова форма інвестування має переваги - отримання більш високого прибутку на одиницю капіталу порівняно з прибутковістю інших видів діяльності. Лізингодавець має пільгове оподаткування як зі сплати податку на прибуток, отриманий від реалізації договору лізингу, так і податку на додану вартість під час лізингових послуг. Наявність амортизаційних та податкових пільг для лізингодавця стимулює заключенню взаємовигідних лізингових угод з лізингоодержувачем, що зменшує розмір лізингових платежів та встановлює зручний для сторін графік їх виплат.

Для лізингоодержувача переваги лізингу полягають у наступному: лізингоодержувач звільняється від повної одноразової оплати вартості майна, отримує у користування техніку та обладнання з певним відстроченням платежів. Придбати майно за умов лізингу простіше, ніж використовувати кредит з його придбання, оскільки лізингове майно саме виступає як застава. Крім того, можна розпочати свою

справу при малому стартовому капіталі (за наявності 1/3 або менше коштів) або згорнути виробництво продукції, що не користується попитом, із поверненням обладнання його власнику (лізингодавцю).

Лізингоодержувач отримує можливість використовувати більше виробничих потужностей, ніж при покупці того ж активу, оскільки тимчасово вивільнені фінансові ресурси орендар може використовувати для інших цілей.

Основною відмінністю лізингу від кредиту є те, що в кредит найчастіше видаються гроші, які позичальник витрачає на певні цілі (споживчий кредит, автокредит тощо). Операції лізингу передбачають передачу клієнту в оренду певного рухомого чи нерухомого майна (автомобілі, спецтехніка, виробниче обладнання тощо). Взяти в лізинг обладнання простіше, ніж взяти кредит – до лізингоодержувача висуваються спрощені вимоги: спрощений пакет документів, часто кредитна історія не має значення, застава майна не потрібна або вона нижча, ніж для кредиту. Заявки на лізинг розглядаються швидше, ніж на кредит. Терміни погашення лізингу довші за терміни погашення кредиту (2-3 роки проти 5-10 років).

Ще одна істотна відмінність між лізингом і кредитом – гнучкий графік платежів. При їх складанні лізингові компанії можуть враховувати нюанси фірми чи приватного підприємця (наприклад, сезонні прибутки). Крім того, існують різні види договорів (міжнародний, зворотний, пайовий і фінансовий лізинг), які дозволяють клієнту вибрати найбільш зручний для нього варіант [2].

Розглянемо три форми лізингу[3]:

- зворотний лізинг - це договір лізингу, який передбачає придбання лізингодавцем майна у власника та передача йому цього майна в лізинг;
- пайовий лізинг – це здійснення лізингу на основі багатосторонньої угоди та залучення одного або кількох кредиторів. При цьому розмір коштів, вкладених кредиторами, не може перевищувати 80 відсотків вартості майна, придбаного в лізинг;
- міжнародний лізинг - це договір лізингу, коли орендовані особи перебувають під юрисдикцією різних держав або майно чи платежі перетинають державні кордони. Міжнародний лізинг здійснюється відповідно до законодавства України, міжнародних договорів, в яких бере участь Україна, та договорів, укладених суб'єктами лізингу.

Існує безліч класифікацій за різними показниками або характеристиками, найпопулярніші з них:

1. Залежно від розподілу витрат розрізняють:

- чисту оренду (усі витрати на обслуговування несе клієнт);
- повну (витрати несе орендодавець);
- часткову.

2. Залежно від тривалості співпраці розрізняють:

- термінову оренду (одноразова оренда);
- поновлювану (договір продовжується після закінчення початкового періоду). Генеральний лізинг дозволяє орендувати додаткове обладнання або техніку без укладання нових договорів.

3. За кількістю учасників лізинг може бути:

- прямим (коли постачальник орендує обладнання);
- непрямим (участь в лізинговій операції посередника - лізингової компанії);
- роздільним або акціонерним лізингом (за участю кількох постачальників, лізингових компаній і банків, обов'язкове страхування майна).

Отже, фінансовий лізинг є альтернативною формою фінансування, в якій поєднуються орендні відносини, елементи кредитування і фінансування. Фінансовий лізинг дає можливість отримати довгостроковий позиковий капітал для розвитку без участі банківських установ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про фінансовий лізинг» // Відомості Верховної Ради (ВВР), від 14 грудня 2021 року № 1953-ІХ.
2. Сутність лізингу, форми та види лізингу. URL: <https://eskacapital.com/ua/articles/suschnost-lizinga-formy-i-vidy-lizinga>
3. Форми, види і типи лізингу. URL: <https://buklib.net/books/30589/>

Гребінь Марина Миколаївна – студентка групи П-19б, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: marhreb22@gmail.com

Grebin Marina – P-19b student, Faculty of management and informative safety, Vinnytsya national technical university, Vinnytsya, e - mail: marhreb22@gmail.com